

nederlandsdagblad

JAARGANG 76 NR. 20557 WWW.ND.NL REDACTIE@ND.NL 088 1 999 999 CHRISTELIJK BETROKKEN

WEEK39

Hoekstra

'Nieuwe lockdown pakt dramatisch uit' pagina 4

ZATERDAG

Gemengd stel

Racisme is vaak onbewust pagina 12

NL

REDACTIE ND nd.nl/nederland

Breuk met The Passion dreigt EO te schaden

► HILVERSUM

De breuk met *The Passion* afgelopen zomer kan schadelijk uitpakken voor de EO, verwachten mediadeskundigen. Of er een elfde *The Passion* komt, is onzeker.

Hilversumse ingewijden zeggen vandaag in deze krant dat EO-directeur Arjan Lock niet meer door één deur kon met directeur Jacco Doornbos van producent Mediawater. Dat zou de reden zijn geweest dat de EO het beeldbepalende evenement en televisieformat opgaf. Lock spreekt dat met klem tegen. De omroep liet destijds weten te stoppen met *The Passion* omdat er na tien jaar behoefte was aan 'een nieuwe, innovatieve wending'.

The Passion is een hervertelling van het lijdensverhaal van Jezus, dat wordt uitgespeeld met bekende acteurs en in combinatie met moderne popliedjes. De tv-uitzending trok de laatste jaren gemiddeld 2,5 miljoen kijkers. Het opgeven van *The Passion*, een programma dat voor een belangrijke mate de identiteit van de EO zichtbaar maakte, zal de omroep schade berokkenen, denken mediadeskundigen.

fusiegolf

Het weggeven van *The Passion* is strategisch niet verstandig van de EO, zegt mediatheoloog Frank Bosman. 'Ze hebben er in de Hilversumse fusiegolf van een paar jaar geleden voor gekozen om alleen te blijven. Dat was al een gok. Daardoor moeten ze nog duidelijker hun eigen profiel neerzetten. Dat zie ik ze nog niet echt lekker

doen. Dus ja, de EO heeft wel een probleem.' Volgens mediahistoricus Huub Wijfjes vormt een programma over het christelijk geloof zoals *The Passion* voor een belangrijk deel het bestaansrecht van de EO.

Het blijft onzeker of er ooit een elfde *The Passion* komt. KRO-NCRV, de andere deelnemende omroep vanaf het begin, wil in het gat stappen. 'The Passion past erg bij waar wij voor staan.' Er moet dan alleen wel een gat van een half miljoen euro worden gevuld, dat door het vertrek van de EO is geslagen.

kaartenbak

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van *The Passion* dit jaar publiceert theoloog Mirella Klomp komende week een onderzoek naar de impact van het programma. Door te kijken op de bank of mee te lopen met het verlichte kruis, verbinden zowel traditionele gelovigen als mensen die er niks mee hebben, zich met het lijdensverhaal van Jezus. 'Daarmee opent zich een ruimte waarin ze, wie weet, God ontmoeten', zegt Klomp. 'Als Jezus zegt: ga op weg en vertel het aan alle volken, en je hebt op een avond drie miljoen kijkers en twintigduizend mensen op het plein, dan heb je het niet slecht gedaan. Wat zij er vervolgens mee doen, daar hebben wij geen zeggenschap over. Ze zeggen niet meteen: ik geloof, U bent mijn Redder en mijn Heiland; ze komen niet in de kaartenbak, maar ze scharen zich wel achter het kruis.'

► zie pagina 5-7 en Zondag, pagina 8-10

ZONDAG

Roeping

'Als priester worden niet voor mij is, dan voor vrouwen na mij'

pagina 4

advertentie

Verhalen over geloof, hoop en liefde.

NEW FAITH NETWORK

CHI RHO

GOD'S DEAD

€5,95 PER MAAND

Het grootste aanbod christelijke films en series

newfaithnetwork.nl

De strijd van San Xoán de Río

Spaanse burgemeester zet snel internet in tegen leegloop dorp

pagina 8

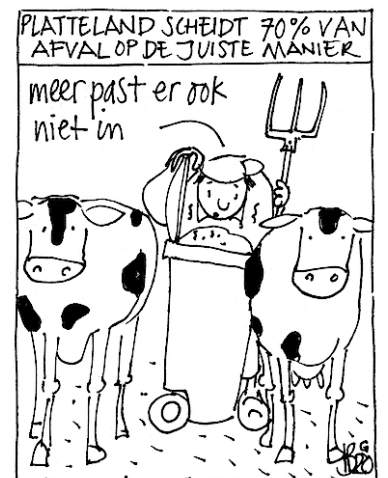
advertentie

Hoe ga ik om met dreigend ontslag?

VRAAG HET cgmV
Bel/app de WerkLijn
06 19 82 51 29

WILLEKE

nd.nl/cartoons

Voor moeders is lockdown een ramp COMMENTAAR OP PAGINA 3

PRIJS € 2,75 ZATERDAG € 3,95

**‘Als het mij niet lukt,
dan misschien wel
vrouwen die na mij
komen.’**

‘Priester zijn in de Rooms-Katholieke Kerk, dat is mijn roeping’

TEKST HENDRO MUNSTERMAN BEELD MELI WETZEL

Een jonge Zwitserse theologe, Jacqueline Straub, is er heilig van overtuigd dat God haar tot het priesterschap heeft geroepen in de Rooms-Katholieke Kerk. Die roeping ontving ze naar haar zeggen tijdens een zomerkamp van een evangelische kerk.

Jacqueline Straub (30) groeide op in Zuid-Duitsland, maar leeft momenteel met haar echtgenoot – evenals zichzelf rooms-katholiek theoloog – in Zwitserland. Ze pleit sinds tien jaar in boeken, artikelen en talloze optredens voor televisie en radio voor toelating van vrouwen tot het priesterschap in de Rooms-Katholieke Kerk.

‘Ik mag hier in mijn parochie niet meer als vrijwilliger werkzaam zijn’, vertelt Straub op een zonnig terras in haar Zwitserse woonplaats Muri, waar ooit een grote en belangrijke benedictijner abdij gevestigd was; die heeft de inval van de Franse troepen van Napoleon niet heeft overleefd. ‘De parochianen hier zijn eigenlijk heel open en progressief. Maar de priester en de diaken zijn, denk ik bang hun baan kwijt te raken, omdat een heel kleine conservatieve minderheid brieven aan de bisschop zouden kunnen schrijven.’

U beschrijft in uw boeken hoe uw roeping tot het priesterschap u overkomen is tijdens een evangelisch zomerkamp.

‘We woonden in een kleine stad, waar het overgrote deel van de bevolking actief rooms-katholiek was. Maar ik had een vriendin en klasgenoot die lid was van een evangelische kerk. Omdat die er in onze plaats niet was, ging ze in München naar de kerk. Toen ik veertien was, ben ik met haar meegegaan. Ik voelde me er niet thuis. Ik miste iets: de schoonheid van de liturgie, de gotiek en de barok die ik in katholieke kerken was tegengekomen, hoewel we thuis geen kerkelijk betrokken gezin waren.

Een schoolvriend in hetzelfde stadje was katholiek. Af en toe ging ik met hem, samen met mijn evangelische vriendin, mee naar de mis. De pastoor kon goed preken. Soms denk ik: als we toen in die parochie een slecht prekende priester gehad hadden, was ik vandaag evangelisch geweest. Maar hij was ongelofelijk goed.

Vlak voor mijn vijftiende verjaardag ging ik met mijn vriendin mee naar het zomerkamp van haar evangelische kerk. Tijdens dat kamp heb ik de tijd en de ruimte genomen om de Bijbel te lezen en daar heb ik tijdens momenten van gebed iets in me gevoeld – een innerlijke zekerheid, dat ik zou willen doen wat de pastoor in mijn woonplaats ook deed. Tegelijkertijd zei ik tegen mezelf dat het onmogelijk was.

In onze gespreksgroep nodigde de leider me op een gegeven moment uit om hardop en vrijuit te bidden. Maar ik had dat nog nooit eerder gedaan. Niet alleen omdat ik nog maar sinds kort met God onderweg was, maar ook omdat dat binnen de rooms-katholieke traditie minder gebruikelijk is. Men houdt zich vaak aan vaste gebeden en formulieren.

Ik weet nog dat ik hem antwoordde: “Ik kan dat niet.” Maar hij vond dat je voor God niets fout kon zeggen. Toen ben ik opgestaan en ik weet eigenlijk helemaal niet meer wat ik gebeden heb, maar daarna keken ze me allemaal met grote ogen aan. Ik dacht eerst dat ik iets fout had gedaan. En toen zei de leider: “Wow! Jij moet predikante worden.” Diep in mezelf wist ik het eigenlijk al, maar deze leider en deze groep bevestigden het: ik zou een goede priester kunnen zijn.

Sindsdien heb ik me natuurlijk weleens afgevraagd of het niet allemaal een naïef en jeugdig wensdenken is, juist omdat het niet mag. Maar ik kan niet anders zeggen dan dat ik overtuigd ben dat God mij tot het priesterschap roept.’

Hoe waren de reacties in de afgelopen tien jaar?

‘Ontzettend veel reacties zijn positief, al heb ik ook de nodige haat en verwensingen over me heen gekregen, van mensen die me beledigen of die met rozenkransen proberen de duivel uit me te drijven. Er zijn mensen die me schrijven dat ze met wijwater de televisie hebben besprenkeld als ik in beeld was en dachten dat ik dan weer ‘normaal’ zou worden. Als mensen me zo met haat bejegenen, bid ik dat God hun harten mag vervullen met liefde.’

U bent afgestudeerd theoloog, maar u werkt momenteel niet in de kerk, u bent journalist voor de Zwitserse gratis krant 20 Minuten. Hoe is dat zo gekomen?

‘Een wijze theologieprofessor in Freiburg heeft me tijdens mijn eerste studiejaar al aangeraden een ‘Plan B’ klaar te hebben liggen. Ik ben hem daar heel dankbaar voor. Jong en naïef, dacht ik toen nog dat ik aan het eind van zes jaar theologiestudie, dankzij wat brieven naar Rome wel gewijd zou kunnen worden. “U weet toch dat u daarover van de kerk niet mag praten?”, zei hij tijdens een tentamen. Ik stond versteld. “Sinds 1994 is het verboden om over de wijding van vrouwen tot het priesterschap te praten”, bevestigde hij. “Ik raad u aan om in het bedrijfsleven, de journalistiek of de politiek naar beroepen te zoeken na uw theologiestudie en ook al wat stages te lopen in die beroepen, want in parochies in Duitsland zult u als pastoraal werker geen enkele kans maken.”

Als journalist heb ik nu een baan die ik leuk vind, waar ik een salaris mee verdien en mijn huur kan betalen. Maar ik heb ook de vrijheid te zeggen wat ik denk, en geen kerkelijke werkgever die na een interview telkens vraagt wat ik nu weer gezegd heb.

Ik weet van veel theologen, priesters en pastoraal werkers, dat ze heel graag veranderingen willen op dit punt, maar dat ze niet openlijk durven te praten uit angst hun baan en de daarvoor noodzakelijke bisschoppelijke zending te verliezen.’

Waarom blijft u rooms-katholiek? U zou in de Oud-Katholieke Kerk of bij de lutheranen priester of predikant kunnen worden.

‘Omdat ik de schoonheid van de Rooms-Katholieke Kerk heb leren kennen. Natuurlijk zijn er ook problemen in onze kerk en alle vormen van misbruik moeten bestreden worden. Maar op zichzelf vind ik de katholieke kerkstructuur met z’n hiërarchie goed, ook dat we een paus hebben. En het mooiste vind ik dat we een wereldkerk zijn. In 2011 was ik met Pinksteren bij een vriendin in Nederland. En we kwamen voor de mis in de Poolse parochie in Den Haag terecht. Ik kon alles volgen en meebidden, zij in het Pools, ik in het Duits.’ ▶

In uw boeken spreekt u over uw priesterroeping als een godsge-schenk, maar is het ook niet een cadeau met lege inhoud dat u gekregen hebt, vanwege de onmogelijkheid?
 'God heeft veel liefde in mijn hart gelegd. Ik ken vrouwen die op een gegeven moment breken. Die het niet meer aankunnen. Ze treden uit de kerk. Ik was een tijdje geleden in de Verenigde Staten op een congres waar ik was uitgenodigd om een lezing te geven, en mijn moeder was bij me. Ik was een van de jongsten. De meeste vrouwen daar waren tussen de vijftig en zestig. Na een paar dagen daar te hebben rondgelopen zei m'n moeder tegen me: "Jacqueline, het is goed wat je doet, strijd vooral verder. Maar je moet me beloven dat je nooit verbittert, zoals veel vrouwen die ik hier tegenkom".'

Sommige rooms-katholieke vrouwen laten zich illegaal wijden; in 2002 gebeurde dat bijvoorbeeld op een boot op de Donau.
 'Ja, maar dan word ik geëxcommuniceerd. Dan sta ik buiten de kerk en dat wil ik niet. Ik strijd zolang ik kan; het is misschien een zaak van heel lange adem. En als het niet lukt, dan lukt het misschien wel voor vrouwen die na mij zullen komen. Ik kreeg onlangs een brief van een meisje van dertien, dat me schreef ook priester te willen worden. Soms is mijn roeping ook pijnlijk. Zoals toen een vriend van me tot priester werd gewijd. Hij vroeg of ik tijdens de wijdingsplechtigheid een bijbellesing wilde verzorgen. Het hele priesterkoor in die kerk in Wenen stond vol met mannen. En de hulpbisschop zei in z'n preek dat we allemaal moeten bidden om meer priesterroepingen. Ik heb me aan het klapstoeltje vast moeten houden. Ik heb tot God geschreeuwd en gehuild. Waarom, God, geeft U me deze roeping als dat sowieso onmogelijk is? En op dat moment, misschien het duisterste moment in de geschiedenis van mijn roeping, heeft God me opnieuw vertrouwen in mijn hart gelegd. Alsof hij me zeggen wilde: "Ga maar verder, Ik toon je wel nieuwe wegen." Zoals Hij dat de afgelopen tien jaar telkens opnieuw heeft gedaan.'

Sommige theologen en bisschoppen zeggen dat we vrouwen niet moeten wijden omdat we hen zo ...
 '... zouden klerikaliseren! Dat ze onderdeel worden van een soort verheven kaste van de geestelijkheid, die de macht in de kerk hebben en dat van zichzelf weten! Mannen wijden zodat zij een verheven kaste gaan vormen, vinden we geen probleem. Maar vrouwen moeten altijd zo nodig beschermd worden. Dat is toch de grootst mogelijke onzin? Door de wijding maakt God ons niet tot een priesterkaste die boven de

DRIE BOEKEN

Jacqueline Straub publiceerde inmiddels drie boeken. Het eerste heet *Jung, katholisch, weiblich* (2016); daarin beschrijft ze het persoonlijke verhaal van 'mijn levensweg en verlangen om priester te worden'. Een later volgde *Endlich Priesterin sein!*, een theologische bespreking van het thema priesterschap en vrouwen. Ze weegt daarin alle argumenten voor en tegen. 'Ik wijs daar op de gaten in de officiële argumentatie', zegt ze er zelf over. Haar derde boek, uit 2018, werd een jaar later ook in het Nederlands vertaald onder de titel *'Kick' de kerk uit haar coma*. Straub, die in haar vrije tijd actief kickbokst, beschrijft daarin de veranderingen die de Rooms-Katholieke Kerk volgens haar nodig heeft om de boodschap van Jezus aan jonge generaties te kunnen doorgeven. Momenteel werkt Straub aan een vierde boek, waarin ze aan de hand van de thema's 'geloof, hoop en liefde' wil pogen mensen met de christelijke boodschap te raken.

gewone gelovigen verheven is; als we dat zijn, komt dat door ons eigen gedrag. Waarom strijden we niet tegen het klerikalisme? Waarom laten we dat bestaan? De priesterroeping is juist een roeping om medegelovigen te willen dienen. Ik geloof dat gewijde vrouwen ook een bijdrage aan de strijd tegen het klerikalisme zouden kunnen zijn. Dan komt er meer transparantie, zoals in het bedrijfsleven, waar we zien dat er een cultuurverandering plaatsvindt wanneer minstens dertig procent van het personeel van het andere geslacht is. Dan komt er een opening naar buiten en komen er minder mogelijkheden om macht te misbruiken. Dan zal dus in de kerk ook het klerikalisme afnemen.'

'Dat wat een priester tot man maakt, mag hij niet eens gebruiken.'

Bent u al eens afgewezen voor functies in de kerk?
 'Ik heb een tijdje geleden gesolliciteerd naar de functie van studentepastor in Zürich. De verantwoordelijke vertelde me dat ik veruit de beste kandidaat was. Maar hij wilde me de baan pas geven als ik een schriftelijke verklaring zou afleggen dat ik de komende drie jaar geen boek schrijf, geen artikelen publiceert, geen interviews of optredens doe in televisieprogramma's. Ik had die baan heel graag gekregen en ik denk dat ik het goed had gedaan in die functie. Maar mijn roeping is belangrijker dan deze baan.'

U schrijft dat u positievere reacties krijgt als u vertelt dat u priester wilt worden, dan wanneer u zegt dat u katholiek bent.
 'Veel mensen kunnen met de kerk niet veel meer beginnen. Door deze vrouwenkwestie, maar ook door de wijze waarop met homoseksuele mensen wordt omgegaan, voelen ze zich ver van de kerk. Het begrip 'rooms-katholiek' heeft een slecht imago, natuurlijk ook door alle misbruikschandalen. Velen zeggen: "Ik ben protestant, of uit de kerk uitgetreden, maar ik vind het goed wat je doet!" Tegelijkertijd merken ze dan dat ik een positief beeld van het katholieke geloof heb. Want ik ben er trots op dat ik katholiek ben. Dat is de grote paradox: ik bekritiseer de kerk en ik houd van de kerk. Want ik zie de vele positieve dingen: het gemeenschapsdenken, de mooie liturgie, de sacramenten, de wereldkerk. Daar wil ik voor strijden. Ik wens natuurlijk dat het morgen al mogelijk zal zijn, maar ik weet ook dat we tijd nodig zullen hebben. Paus Franciscus zal het niet veranderen. Hij heeft al zo veel overhoop gegooid en zo veel vijanden gekweekt, dat hij zich revolutionaire besluiten moeilijk kan veroorloven. Als hij een open opvolger krijgt, dan kunnen we misschien aan vrouwelijke diakens denken, misschien aan een einde van het priestercelebaat, maar dan moeten we nog verder wachten tot misschien ook het vrouwelijk priesterschap aan de orde kan komen.'

U hebt zich als theoloog en in uw boeken ook uitvoerig met alle argumenten beziggehouden die tegen de vrouw in het priesterambt worden ingebracht door de Rooms-Katholieke Kerk.
 'Het argument dat Jezus slechts twaalf mannen als apostel heeft aangesteld en vrouwen dus zijn uitgesloten, is voor mij onhoudbaar. Als je dat argument logisch en strikt doorvoert, zouden er in de hele wereld slechts twaalf Joodse priesters mogen zijn. En laten we eens serieus nadenken: met het Kerstfeest vieren we toch de mens-ording van Jezus, niet zijn man-ording? Bovendien is er natuurlijk de grote paradox van de huidige katholieke visie op het priesterschap: het man-zijn wordt fundamenteel geacht voor het priesterambt, maar het geslachtsdeel dat de man tot man maakt, mag niet eens gebruikt worden. Dat is toch raar? In de brief aan de Galaten schrijft Paulus bovendien dat we allen door de doop in staat zijn Christus te vertegenwoordigen. Natuurlijk kon Jezus in zijn tijd niet anders dan als man ter wereld komen. God had ook wel in de gaten dat het slimmer was om als man mens te worden. Als Hij nu zou incarneren, denk je dat hij dat bijvoorbeeld in Saudi-Arabië zou doen als vrouw in een boerka? Dan zou Zij meteen gestenigd worden om het simpele feit dat Ze haar mond opendeed. Jezus kon in ieder geval nog drie jaar lang preken.' ◀